

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14627
Tarih : 22.10.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

5237 Türk Ceza Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederim.

Özgül Saki
İstanbul Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Türk Ceza Kanunu'nun 226'ncı maddesi, temel olarak çocukların pornografik içeriklerden korunması amacıyla düzenlenmiş olsa da 'Müstencenlik' başlığı altında düzenlenmiş diğer hükümler yargı organlarınca son derece geniş, öznel ve siyasal iktidarın politik hattı doğrultusunda yorumlanmaya başlanmıştır.

"Müstehcenlik" başlığı altında yer alan düzenlemeler, yıllar içinde özellikle kadınların kıyafet tercihlerine, dans veya sahne performanslarına, sanatsal ifade ve yaşam biçimlerine yönelik keyfi soruşturmalar için kullanılmaktadır.

Müstehcenlik kavramının belirsizliği, hukuki öngörülebilirliği ortadan kaldırmakta; siyasi iktidarın muhafazakâr politik hattına yüksek uyumluluk gösteren yargının, keyfi yorumlarına alan açmakta ve toplumsal kutuplaşmayı derinleştirmektedir.

Son yıllarda bu maddeye dayanarak veya bu maddeyi ima ederek yürütülen çok sayıda soruşturma ve linç kampanyası olmuştur. Örneğin, Mabel Matiz hakkında "Perperişan" adlı şarkısının klipi nedeniyle "müstehcenlik" suçlamasıyla açılan soruşturmada altı aydan üç yıla kadar hapis cezası istenmiştir. Sanatçı Gülşen, konserlerinde giydiği kıyafetler ve sahne performansları gerekçesiyle defalarca hedef gösterilmiş, konserleri iptal edilmiş ve hakkında soruşturmalar açılmıştır. Bir kadın müzik kolektifi olan Manifest ise kıyafetleri, dansları ve sahne performansları nedeniyle "müstehcenlik" ithamlarıyla hedef gösterilmiş ve haklarında soruşturma açılmıştır. Bu vakalar yalnızca cezai soruşturmalarla sınırlı kalmamış; fiili sansür ve linç kampanyaları ile devam ettirilmiştir. Ayrıca Sezen Aksu gibi sanatçılar da doğrudan müstehcenlik suçlamasıyla değilse de "ahlaka aykırılık" ve "değerleri aşağılama" gerekçesiyle yakın geçmişte benzer baskı pratiklerinin hedefi olmuştur.

Bu örnekler, mevcut yasal düzenlemenin sanatçılar üzerinde nasıl bir sansür ve baskı aracına dönüştüğünü açıkça ortaya koymaktadır. Halbuki söz konusu uygulamalar, Anayasası'nın 26.

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 23-10-2025	Esas No: 2/3337

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LIĞI
22 Ekim 2025
Numara:

T B M M GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
22 Ekim 2025
No: 1722897

ve 27. maddeleri ile güvence altına alınan ifade ve sanat özgürlüğüne, Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne ve CEDAW'a açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

Batı Avrupa ülkeleri başta olmak üzere dünyanın pek çok demokratik hukuk düzeninde, ahlaka aykırılık ya da müstehcenlik gibi sübjektif kavramlar yerine; yalnızca çocukların korunması, rızasızlık, şiddet içeren içeriklerin yasaklanması gibi somut ve ölçülebilir sınırlamalar yapılmaktadır.

Dolayısıyla, müstehcenlik kavramına mevzuatta yer verilmemesi; çocukların korunması amacından sapan keyfi uygulamaların önüne geçilmesi ve sanatın, ifadenin ve bedensel özgürlüğün güvence altına alınması ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması açısından zaruriyet taşımaktadır.

Bu teklif ile, kanun maddesi pornografik nitelikli içeriklerle sınırlanmakta, çocukların korunmasına yönelik esas hedef güçlendirilmekte, sanat ve kültür alanındaki ifade biçimleri cezai yaptırım kapsamı dışına çıkarılmakta, yargıya "dar yorum" yükümlülüğü getirilmekte, kadınların ve sanatçıların üzerindeki muhafazakâr baskının yasal dayanağı kırılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1

Bu madde ile, müstehcenlik kavramının tüm belirsizliği ile birlikte ortadan kaldırılması, çocukların korunması hedefinin dışına taşan uygulamaların önlenmesi ve kavramın cinsiyet eşitsizliği lehine kullanılmaması amaçlanmıştır. Özellikle kadınların ve sanatçıların bedensel ifade biçimlerinin pornografik içerikle özdeşleştirilerek cezai yaptırıma tabi tutulmasının önüne geçilmek istenmektedir. Sanat, kültür ve ifade özgürlüğü kapsamındaki faaliyetlerin müstehcenlik suçu olarak değerlendirilmemesi yönündeki açık hukuki güvenceler olan Anayasa ve tarafı olduğumuz uluslararası sözleşmelere rağmen uygulanan açık aykırılık giderilmek istenmekte ve yine müstehcenlik kavramı dayanarak gösterilerek gerçekleşen keyfi yargısal müdahalelerin son bulması amaçlanmaktadır.

MADDE 2: Bu hüküm yürürlük maddesidir.

MADDE 3: Bu hüküm yürütme maddesidir.

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 226'ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Çocukların Pornografik İçeriklerden Korunması

Madde 226- (1) a) Bir çocuğa pornografik görüntü, yazı veya sözleri içeren ürünleri veren ya da bunların içeriğini gösteren, okuyan, okutan veya dinleten,

b) Bunların içeriklerini çocukların girebileceği veya görebileceği yerlerde ya da alenen gösteren, görülebilecek şekilde sergileyen, okuyan, okutan, söyleyen, söyleten,

c) Bu ürünleri, içeriğine vakıf olunabilecek şekilde satışa veya kiraya arz eden,

d) Bu ürünleri, bunların satışına mahsus alışveriş yerleri dışında, satışa arz eden, satan veya kiraya veren,

e) Bu ürünleri, sair mal veya hizmet satışları yanında veya dolayısıyla bedelsiz olarak veren veya dağıtan,

f) Bu ürünlerin reklamını yapan,

Kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Pornografik görüntü, yazı veya sözleri basın ve yayın yolu ile yayınlayan veya yayınlanmasına aracılık eden kişi altı aydan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(3) Pornografik görüntü, yazı veya sözleri içeren ürünlerin üretiminde çocukları, temsili çocuk görüntülerini veya çocuk gibi görünen kişileri kullanan kişi, beş yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu ürünleri ülkeye sokan, çoğaltan, satışa arz eden, satan, nakleden, depolayan, ihraç eden, bulunduran ya da başkalarının kullanımına sunan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(4) Şiddet kullanılarak, hayvanlarla, ölmüş insan bedeni üzerinde veya doğal olmayan yoldan yapılan cinsel davranışlara ilişkin yazı, ses veya görüntüleri içeren ürünleri üreten, ülkeye sokan, satışa arz eden, satan, nakleden, depolayan, başkalarının kullanımına sunan veya bulunduran kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(5) Üç ve dördüncü fıkralardaki ürünlerin içeriğini basın ve yayın yolu ile yayınlayan veya yayınlanmasına aracılık eden ya da çocukların görmesini, dinlemesini veya okumasını sağlayan kişi, altı yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(6) Bu madde hükümleri, sanatsal, kültürel, bilimsel veya ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilen eylem ve eserler hakkında uygulanmaz. Kıyafet, dans, performans sanatı veya bireyin bedensel ifadesi pornografik materyal olarak kabul edilemez. Pornografik içeriğin ancak çocukların erişimine açık biçimde sunulması ve rıza dışı içerik barındırması halinde düzenlenme kapsamında değerlendirilir.

MADDE 2: Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3: Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.